METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

Aan Colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de 21 deelnemende gemeenten

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	datum
		100176-4379/JVI/WBR	19 november 2026

Onderwerp
Brainportaanpak Netcongestie en BO Crisisaanpak Netcongestie Brabant

e-mailadres
j.visee@metropoolregioeindhoven.nl

Geachte colleges en raden,

Dit jaar hebben we u middels een aantal informatiebrieven geïnformeerd over de problematiek rondom netcongestie in onze regio en de crisisaanpak die we vanuit de regio hebben opgezet[1]. Daarnaast hebben we op 26 oktober 2026 tijdens de MRE Regioconferentie college- en raadsleden bijgepraat over de Brainportaanpak Netcongestie.

De Brainportaanpak Netcongestie is inmiddels vastgesteld door alle 21 colleges van B&W in de regio. Gezien de urgentie zijn we parallel al gestart met de uitvoering van de aanpak. Met deze informatiebrief lichten wij de aanpak en het bijbehorende maatregelenpakket nader toe. Aanvullend informeren we u over de uitkomst van het Bestuurlijk Overleg (BO) Crisisaanpak Netcongestie Brabant van 18 november 2026.

Brainportaanpak Netcongestie vastgesteld
In de eerdere informatiebrieven hebben we u meegenomen in de ontwikkeling van de Brainportaanpak Netcongestie. Met deze aanpak pakken we netcongestie als 21 gemeenten gestructureerd aan. We hebben de aanpak uitgewerkt in vier sporen:

0. Meer inzicht
1. Sneller bouwen: sneller meer netcapaciteit
2. Beter benutten: ruimte vrijmaken op het net door flexibiliteit
3. Programmeren: voorbereiden op de langere termijn

In totaal zijn 13 maatregelen uitgewerkt, verdeeld over de vier sporen, zie onderstaande figuur.

[1] 1. Informatiebrief Ontwikkelingen Netcongestie in de MRE 16 april 2026, 2. Informatiebrief Netcongestie MRE 9 juli 2026, 3. Informatiebrief overgangsregeling Enexis en ontwikkelingen Brainportaanpak Netcongestie 28 september 2026



In het document Brainportaanpak Netcongestie is per maatregel inzichtelijk gemaakt welke acties nodig zijn om stappen te zetten en welke partij daarvoor verantwoordelijk is. Het document sturen we als bijlage mee met deze informatiebrief, samen met het onderzoek van Ecorys naar de maatschappelijke kosten van netcongestie.

Het doel van de aanpak is om netcongestie zo min mogelijk een belemmering te laten zijn voor de schaalsprong van de regio, door op een gestructureerde manier in de regio te werken. We werken maatregelen op een hoger schaalniveau uit en daardoor hoeft niet iedere gemeente het wiel zelf uit te vinden. Hierdoor zijn we ook een sterke regionale gesprekspartner voor het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de netbeheerders, omdat zij via de regio met één gezamenlijke aanpak en aanspreekpunt kunnen samenwerken. Ook past dit beter bij de complexiteit van het elektriciteitsnetwerk, dat zich niet houdt aan gemeentegrenzen.

Een deel van de maatregelen pakken we gezamenlijk op regionaal niveau op, bijvoorbeeld door beleidskeuzes uit te werken. Hierbij kunt u denken aan het verkennen van een financiële systematiek voor de kosten van gemeenten bij ruimtelijke procedures (op initiatief van Enexis), of het herijken van de strategische inzet op verduurzaming gezien de impact van netcongestie. Andere maatregelen zijn locatie-gebonden, zoals congestiemanagement met bedrijven of locaties voor regelbare opwek. Door regionaal regie te voeren, ontwikkelen we een aanpak die kan worden opgeschaald en gekopieerd naar volgende projecten, zowel binnen als buiten de regio. Een voorbeeld hiervan is dat we een stappenplan hebben gemaakt om tot geschikte locaties te komen voor de tijdelijke plaatsing van regelbare opwek voor piekmomenten zoals batterijen of gasgeneratoren. Hierdoor verkorten we de doorlooptijd bij nieuwe projecten.

De focus van de aanpak ligt in eerste instantie op het boeken van resultaten in de gebieden waar de nood het hoogst is, op basis van netveiligheid en maatschappelijke opgaven. Onderdeel

hiervan is onze woningbouwopgave van 62.000 woningen die gestart moeten zijn met bouwen in 2030. De eerste ca. 22.000 woningen zijn al gerealiseerd. Voor nog eens ca. 19.000 woningen geldt dat de aansluiting voor 1 juli 2026 is toegezegd (11.000) of dat zij in het kader van de "overgangsregeling" zijn goedgekeurd (7.800). Voor de laatste ca. 21.000 woningen is op dit moment de netcapaciteit nog niet beschikbaar.

Maatschappelijke impact netcongestie
Ecorys heeft voor de regio de maatschappelijke kosten in beeld gebracht van de economie en de woningbouw in de periode t/m 2036 door netcongestie. De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat het nemen van versnelde maatregelen tot tientallen miljarden aan economische kosten voorkomt en zichzelf altijd terugverdient. Bij de berekening van de maatschappelijke kosten is gekeken naar drie perspectieven: 1) Economische kosten: bedrijven willen uitbreiden moeten worden aangesloten. 2) Klimaatkosten: bedrijven willen elektrificeren en bestaande woningen willen verduurzamen. 3) De economische kosten (woongenot) als woningen niet gebouwd kunnen worden.

Crisisaanpak Netcongestie Brabant
Op 18 november 2026 heeft het tweede Bestuurlijk Overleg (BO) Crisisaanpak Netcongestie Noord-Brabant plaatsgevonden, waar het Rijk, de provincie Noord-Brabant, TenneT, Enexis, ACM en de vier Brabantse regio's samenwerken aan een gezamenlijke crisisaanpak voor netcongestie. In het Bestuurlijk Overleg zijn onder andere de volgende afspraken gemaakt en conclusies getrokken:

- Enexis heeft vertrouwen uitgesproken in de netveiligheid voor de komende winter, dankzij de getroffen maatregelen. Het gaat onder meer om de inzet van storingsreserves en technische aanpassingen waardoor het bestaande net beter benut kan worden. Daarnaast zijn met ondersteuning vanuit de MRE batterijen geplaatst in Reusel om de netveiligheid deze winter te borgen.
- TenneT heeft een conceptvoorkeurslocatie bepaald voor het 380 kV station in Wijchen.
- De scope van de crisisaanpak is uitgebreid met de vijf netdelen van Enexis waar de maatschappelijke opgave het grootst is. De gebieden zijn aanvullend op de eerder gecommuniceerde kritieke netdelen[2]. Drie van de vijf netdelen[3] zijn in onze regio en omvatten de gemeenten Eindhoven, Nuenen en Waalre. Daarnaast is afgesproken dat de scope herijkt kan worden als bestaande Rijk-Regio afspraken in het geding komen (bijv. Beethoven).
- Er zijn vijf pilots in Brabant aangewezen voor netbewuste gebiedsontwikkelingen, waarvan twee in onze regio liggen: KnoopXL/Groot Gestel en Nieuw Brandevoort. De regio heeft deze pilots aangedragen omdat deze voldeden aan de voorwaarden van het Rijk en Enexis (zoals betrokkenheid Rijk bij de woningbouwprojecten; snelle start bouw, uiterlijk Q4 2028; en technische mogelijkheden Enexis), hier een grote regionale woningbouwopgave ligt en er al een eerste ontwerp van het energiesysteem ligt, waardoor direct met de uitvoering kan worden gestart. De pilots zijn aanvullend op de al lopende

[2] Netdelen op stations Eindhoven Noord, Eindhoven-West en Helmond-Zuid, met delen van de gemeenten Eindhoven, Veldhoven, Eersel, Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Helmond en Someren
[3] Netdelen op stations Eindhoven-Noord, Eindhoven-Zuid en Eindhoven-Oost.

pilot in Stokekkers II in Hapert. De pilots kunnen vooruitlopend op nieuwe regelgeving aan de slag met oplossingen voor netneutraal bouwen voor woningbouw.
- Met de drie pilots in onze regio bouwen we niet alleen praktijkervaring op, maar creëren we ook een (regionaal) platform voor kennisdeling en opschaling naar andere projecten en gemeenten in de regio en Brabant.
- Voor het volgend BO Netcongestie worden er concrete voorstellen uitgewerkt m.b.t. risicobereidheid. Het zwaarder belasten van het net is waarschijnlijk niet mogelijk; wel zouden het benutten van ‘de vluchtstrook’ en mitigerende maatregelen extra ruimte op het net kunnen opleveren.
- Tot slot worden extra voorstellen uitgewerkt om te komen tot zo realistisch mogelijke groeiprognoses, waaronder het rekenen met andere weerscenario’s, aannames over natuurlijke groei binnen bijvoorbeeld aansluitingen van kleinverbruikers, en het rekening houden met toekomstige prijsprikkels.

In februari of maart 2027 vindt het volgende BO Crisisaanpak Netcongestie plaats. Het doel is dan om aan de hand van de voortgang van de aanpak te bepalen of er al eerste vrijgaven van netcapaciteit mogelijk zijn. Dit is enkel mogelijk als er lokaal extra netcapaciteit wordt gerealiseerd, door netuitbreidingen of door flexibiliteit bij bestaande klanten te realiseren.

Mocht u vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met uw eigen bestuurlijke verantwoordelijke op dit dossier.

Met vriendelijke groet,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de secretaris, de voorzitter,

G.A.G.H. Wouters. J.R.V.A. Dijsselbloem.